

УДК 336.144:334

Поліщук В.Г., к.е.н., старший викладач

Луцький національний технічний університет

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ФІНАНСОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

У статті запропоновано концептуальні засади застосування інноваційних фінансових інструментів. Визначено роль інструментів фінансового стимулювання сталого розвитку. Досліджено вплив фінансових інновацій на активізацію сталого розвитку регіону.

Ключові слова: фінансовий інжиніринг, сталий розвиток регіону, фінансові інновації, фінансове стимулювання.

V. Polishchuk

THE CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF APPLICATION OF INNOVATIVE INSTRUMENTS FINANCIAL STIMULATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF REGION

In the article the conceptual foundations of application of innovative financial instruments. Certainly role of financial instruments to stimulate sustainable development. The influence of financial innovation on the revitalization of sustainable development.

Keywords: trend memory, dynamic row, prognosis, modeling.

Полищук В.Г.

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ПРИМЕНЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ФИНАНСОВОГО СТИМУЛИРОВАНИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ РЕГИОНА

В статье предложены концептуальные основы применения инновационных финансовых инструментов. Определена роль инструментов финансового стимулирования устойчивого развития. Исследовано влияние финансовых инноваций на активизацию устойчивого развития региона.

Ключевые слова: financial engineering, sustainable development of the region, financial innovation, financial incentives.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ФІНАНСОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Механізм стимулювання сталого розвитку регіону передбачає застосування фінансових методів стимулювання сталого розвитку регіону. Фінансові методи стимулювання є способом стимулюючого впливу фінансових відносин на сталий розвиток регіону.

Основним фінансовим методом механізму стимулювання сталого розвитку регіону можна вважати фінансове забезпечення політики стимулювання сталого розвитку регіону.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Теоретичний зміст стимулювання сталого розвитку регіону досить широко представлений у працях Герасимчук З.В. та Поліщук В.Г. [4;5;12]. Зокрема, з'ясовано питання регіональної політики сталого розвитку, теоретичні основи стимулювання сталого розвитку регіону, визначено основні положення теорії, методології та практики стимулювання сталого розвитку регіону.

Фінансове забезпечення стимулювання сталого розвитку регіону повинне включати фінансування таких основних складових процесу стимулювання сталого розвитку як податкове, інвестиційно-інноваційне, трансфертне та інституційне стимулювання сталого розвитку регіону. Розглянемо зміст фінансового забезпечення стимулюючих заходів, спрямованих на досягнення сталого розвитку регіону, за виділеними напрямками.

Цілі статті. Метою нашого дослідження є розгляд концептуальних засад застосування інноваційних інструментів фінансового стимулювання сталого розвитку регіону

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. До основних ланок фінансового забезпечення політики стимулювання сталого розвитку регіону в межах фінансів суб'єктів господарювання належать: фінанси установ соціальної сфери, що діють в регіоні (кошти, що належать суб'єктам господарювання регіону, що не займаються комерційною діяльністю), фінанси комерційних підприємств усіх форм власності, що діють в регіоні (кошти всіх суб'єктів господарювання, що діють в регіоні, і в своїй діяльності націлені на тримання прибутку), фінанси громадських установ та добродійних фондів, що діють в регіоні (кошти суб'єктів господарювання, що займаються громадською діяльністю). До державних фінансів регіону варто віднести: зведений бюджет регіону, державний регіональний кредит та кошти державних цільових фондів, що діють в регіоні.

Враховуючи це, можна стверджувати, що фінансове забезпечення стимулювання сталого розвитку регіону є необхідною умовою політики стимулювання сталого розвитку регіонів, адже ефективне фінансування соціальних, економічних та екологічних програм та заходів посилює можливості органів державної та місцевої влади при вирішенні проблем регіону. Напрями фінансового стимулювання сталого розвитку регіону представлені на рис. 1.

Слід пам'ятати, що саме стимулюючі інструменти впливають на прагнення системи досягти сталого розвитку регіону і вийти із теперішнього стану регіональної системи. Зрозуміло, що будь-яка регіональна система прагне не допустити стану нерівноваги, проте в силу дії різних факторів (зовнішніх та внутрішніх) починання по досягненню сталого розвитку регіону можуть бути зупинені ще на початку. Тому стимулювати сталий розвиток необхідно: по-перше, на предмет досягнення сталого розвитку як стратегічної мети; по-друге, на предмет досягнення динамічної рівноваги регіональної СЕЕ системи; по-третє, на предмет досягнення оптимального співвідношення якісних та кількісних характеристик регіональної СЕЕ системи, а саме досягнення збалансованості сталого розвитку регіону; по-четверте, на предмет досягнення взаємозв'язку між соціальною, економічною та екологічною сферами регіону, тобто, досягнення гармонійності; по-п'яте, на предмет підтримання протягом тривалого терміну позитивних параметрів розвитку регіональної СЕЕ системи, а саме досягнення стабільності сталого розвитку регіону; по-шосте, на предмет активізації потенційних можливостей регіону нарощувати та ефективно використовувати конкурентні переваги у соціальній, економічній та екологічній сферах регіону, тобто, досягнення конкурентоспроможності регіону; по-сьоме, на предмет досягнення здатності регіональної СЕЕ системи до самовідтворення та недопущення дії дестабілізуючих чинників, а саме досягнення безпеки сталого розвитку регіону.

Об'єктом стимулювання є сталий розвиток регіональних соціо-еколого-економічних систем. Перш ніж досягнути сталого розвитку регіону, система повинна досягти стану рівноваги, гармонії, збалансованості, стабільності, конкурентоспроможності та безпеки. Міра досягнення динамічного рівноважного стану буде визначатись комплексом ознак. Кожна з ознак матиме межі, вихід чи недосягнення яких системою означатиме недосягнення сталого розвитку. Проте залишається невизначеним стимулювання регіональної соціо-еколого-економічної системи через механізм формування мотивації до внутрішньорегіональної самоорганізації системи з метою досягнення сталого розвитку регіону.

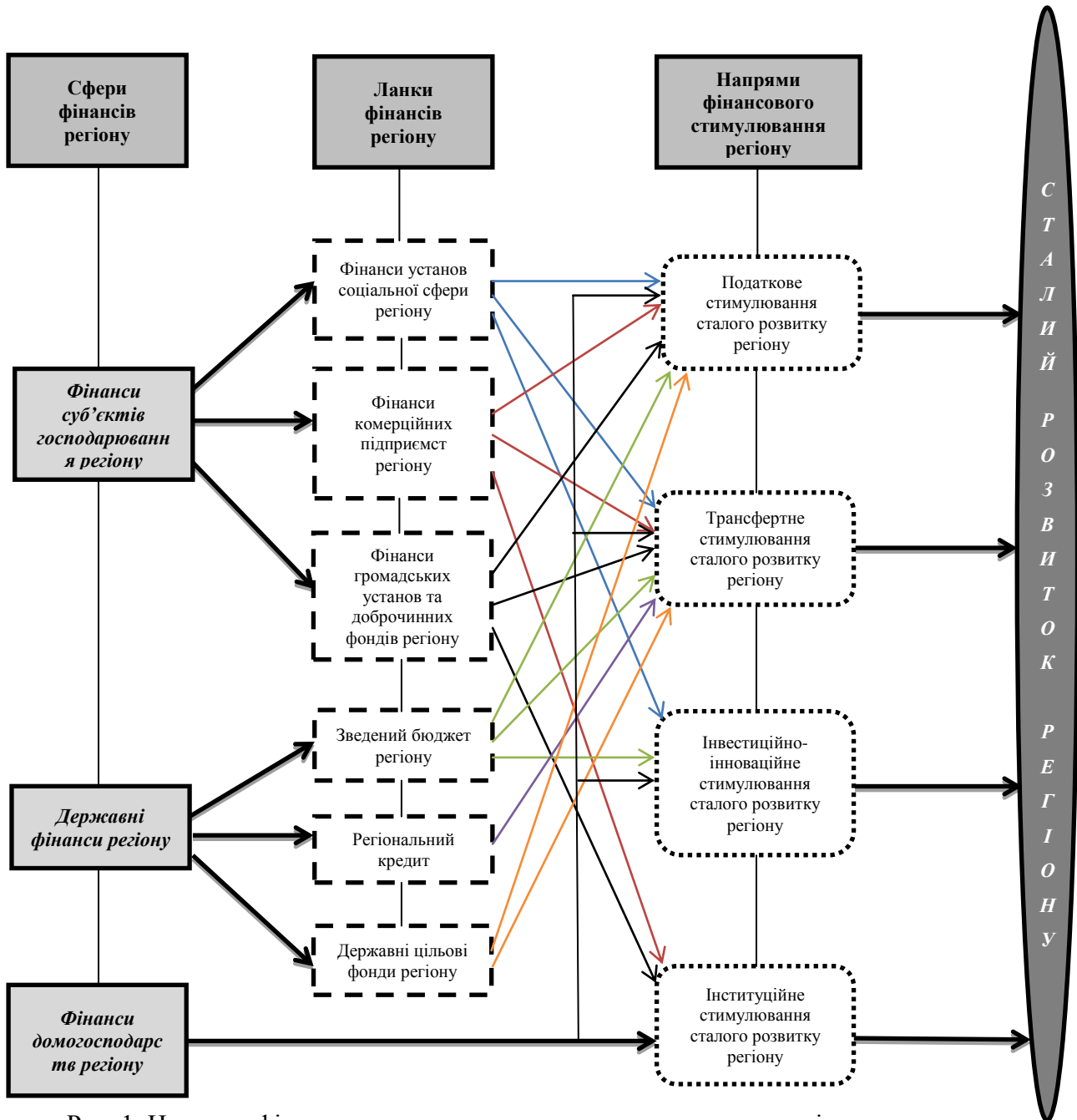

Рис. 1. Напрями фінансового стимулювання сталого розвитку регіону

Стимул у регіональному вираженні виступає зовнішнім каталізатором розвитку регіональної СЕЕ системи, спрямованим на досягнення динамічної рівноваги регіону, а відтак і його сталого розвитку. Регіональна СЕЕ система не може існувати без стимулів розвитку, вона залежить від них. Особливо ця залежність посилюється на етапі погіршення ситуації в одній чи одночасно кількох сферах життєдіяльності. Стимули у даному випадку матимуть як матеріальну форму (безпосередній прямий фінансовий вплив через інвестиції), так і нематеріальну форму (опосередкований непрямий вплив через дозволи та угоди). Стимул регіону передбачає залучення зовнішніх впливів на регіональну систему для досягнення сталого розвитку регіону [1;5;14;15].

Механізм впливу фінансового інжинірингу на сталий розвиток регіону представлений на рис. 2.

Економічна сфера розвитку регіональних систем за першооснову ставить задоволення економічних потреб. Під впливом економічної потреби, наприклад, нестачі фінансових ресурсів у регіоні, формується відповідний економічний інтерес господарюючих структур. Тобто шукається спосіб, інструмент, метод для задоволення потреби. Інтерес породжує як внутрішнє

бажання задовольнити економічну потребу всередині регіональної системи (економічний мотив), так і зовнішнє (економічний стимул). Під дією стимулювання та мотивування здійснюється активна діяльність суб'єктів сталого розвитку регіону з досягнення конкретної цілі. Проте активну діяльність не так легко проводити, оскільки на шляху досягнення виникають різноманітні перепони: зовнішні (позасистемні) та внутрішні (системні).

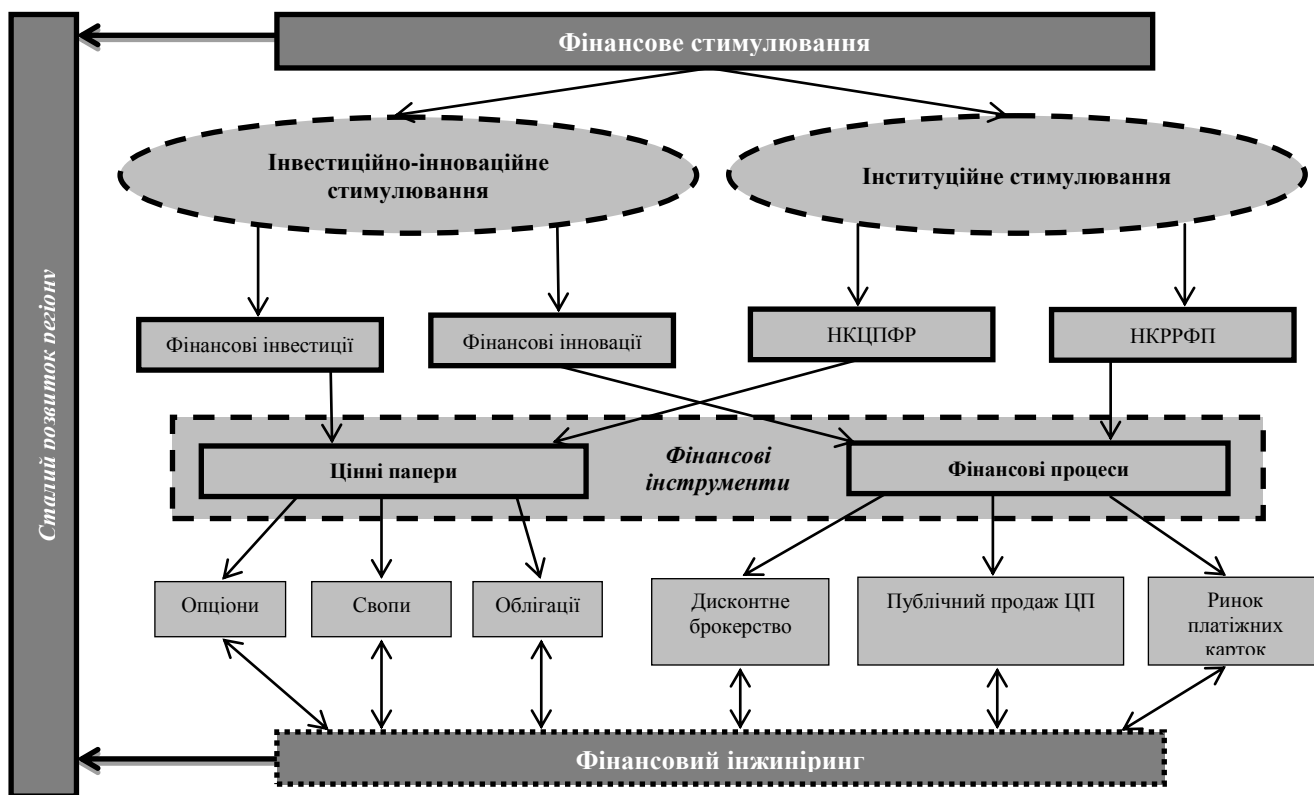

Рис. 2. Механізм впливу фінансового інжинірингу на сталий розвиток регіону

Тому іноді доводиться чекати на впровадження активних дій до регіональної системи з досягнення економічної цілі (надходження коштів). Тобто, стимули та мотиви повинні діяти і по відношенню до суб'єктів, а не лише до об'єктів сталого розвитку регіону. У тому разі, коли економічну ціль досягнуто, автоматично система спрацьовує на зародження нової економічної потреби, що спрямована на якісне чи кількісне покращення параметрів регіональної системи.

Податкове стимулювання сталого розвитку регіону. Податкова реформа є ключовим завданням у вирішенні проблем створення робочих місць і захисту довкілля. Особливо вона важлива у контексті фінансового забезпечення сталого розвитку регіону. В залежності від виду і розміру, еко-податки обіцяють кілька вигод: запроваджують принцип “платить забруднювач” – інтерналізують екстерналії, пов'язані з виснаженням і забрудненням, трансформуючи їх у внутрішні витрати виробництва; забезпечують стимули до більш ефективного використання енергії і ресурсів (зменшення ресурсопотоку) та сприяють технологічним інноваціям [10].

Необхідно проводити наступні кроки щодо реформування податкової системи регіонів за рахунок:

- 1) підвищення ефективності адміністрування податків на регіональному рівні;
- 2) зниження рівня податкового навантаження на бізнес регіону і скорочення витрат часу платників на нарахування й сплату податків;
- 3) посилити поруч із перерозподільчою стимулюючу функцію податків.

Податковий кодекс України, прийнятий 2 грудня 2010 р., вперше визначає на найвищому нормативному рівні ряд положень, пов'язаних з екологічним оподаткуванням, що безумовно можна вважати головним елементом податкового стимулювання сталого

розвитку як держави в цілому, так і регіонів країни зокрема. У Податковому кодексі України виділено розділ, присвячений екологічному податку, крім того окремо виділені у розділи питання, присвячені регулюванню рентної плати, плати за користування надрами, зборів за спеціальне використання води та лісових ресурсів [9]. Тобто, можна стверджувати, що питання комплексного регулювання екологічного оподаткування вперше підняті на законодавчому рівні.

Інвестиційно-інноваційне стимулювання сталого розвитку регіону має бути спрямоване на створення у кожному регіоні оптимальних за структурою основних фондів, виробничих потужностей і соціально-культурної бази, а також відновлення довкілля з використанням інноваційних розробок. Даний напрямок стимулювання складається з двох взаємопов'язаних напрямків стимулювання сталого розвитку регіональної СЕЕ системи: інвестиційного та інноваційного стимулювання. Інвестиційне стимулювання направлене на забезпечення капіталовкладень у соціальну, економічну та екологічну сферу регіону для досягнення сталого розвитку регіональної соціо-еколого-економічної системи. Для того, щоб цього досягти необхідно прагнути створити сприятливий інвестиційний клімат регіону.

Інвестиційно-інноваційне стимулювання сталого розвитку регіону пов'язане із: фінансами комерційних підприємств усіх форм власності та фінансами громадських установ та добродійних фондів, що діють в регіоні (кошти, що залучаються від таких суб'єктів господарювання, повинні бути спрямовані на вкладення у певні соціо-еколого-економічні проекти, що реалізуються у регіоні). Також вагомою є роль зведеного бюджету регіону (у частині здійснення бюджетного інвестування у пріоритетні соціальні, економічні чи екологічні проекти), та фінансів домогосподарств регіону (залучення тимчасово вільних коштів населення для інвестування їх у важливі з точки зору сталого розвитку проекти).

Варто погодитись із Галушкіною Т.П., Реутовим В.С. та Качаровською Л.М., які вважають, що державне управління досягнення сталого розвитку регіонів України повинне досягатись за рахунок збільшення обсягу інвестицій в основні сфери економіки регіонів, які визначають стратегічні пріоритети їх розвитку [13].

Для того, щоб інвестиції стали потужним джерелом фінансових коштів для забезпечення сталого розвитку регіону, необхідно сприяти створенню сприятливого інвестиційного клімату, що покликаний на розвиток ефективного екологічно орієнтованого бізнес-середовища.

Інноваційне стимулювання сталого розвитку регіону повинне передбачати залучення коштів на розвиток інновацій у соціальній, економічній та екологічній сфері, спрямовані на досягнення сталого розвитку регіону. Для того, щоб сприяти розвитку інноваційного стимулювання сталого розвитку регіону, необхідно враховувати такий важливий фактор досягнення сталого розвитку регіону, як науково-технічний прогрес. Під впливом впровадження у виробництво науково-технічних досягнень відбуваються зміни як у показнику пропозиції, так і попиту. Науково-технічні нововведення здатні спричинити використання нових способів виробництва, що може безпосередньо вплинути на виробничі витрати і кількість зайнятих у виробництві і опосередковано на ціну виробів і доходи населення.

Для того, щоб подолати існуючі проблемні питання, пов'язані з впровадженням інновацій у виробничий процес в регіоні заради досягнення сталого розвитку регіону, необхідно фінансово сприяти інноваційному інвестуванню регіональної науки та технологій, спрямованого на відновлення екологічної рівноваги, досягнення соціальної справедливості та забезпечення економічного росту регіонів за рахунок впровадження наукоємних інвестиційних проектів; фінансувати інновації на відновлення первісних якостей використаних ресурсів регіонів, що спрямовані на відновлення природно-ресурсного потенціалу регіону, забезпечення придатності використання ресурсів з метою досягнення сталого розвитку регіону; фінансувати регіональні соціо-екологоорієнтовані і інвестиційні проекти, спрямовані на розвиток регіонів, забезпечення сталого розвитку регіонів тощо.

Трансфертне стимулювання сталого розвитку регіону має свої особливості. Для цього варто виокремити дві важливі категорії: місцеві бюджети та міжбюджетні трансферти. Місцевий бюджет – це план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються органами влади Автономної Республіки Крим, областей, районів, районів у містах, а також органами місцевого самоврядування.

Міжбюджетні трансферти – це кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого. Міжбюджетні трансферти поділяються на: дотацію вирівнювання, субвенцію, кошти, що передаються до Державного бюджету України та місцевих бюджетів з інших місцевих бюджетів, інші дотації.

Фінансове забезпечення стимулювання сталого розвитку регіону у контексті покращення міжбюджетних відносин необхідно проводити за наступними ключовими напрямками:

1) стабілізація бюджетів регіонів через зміну фінансування таких соціально-орієнтованих галузей як охорона здоров'я, освіта, соціальне забезпечення (додаткове фінансування заходів, що реалізуються в рамках сталого розвитку через міжнародні програми); посилення фінансового забезпечення охорони навколишнього середовища та програм, спрямованих на запобігання погіршенню довкілля (через залучення додаткових коштів шляхом вкладення інвестицій, екологічному оподаткуванню та перерозподілу коштів з бюджетів інших рівнів);

2) поліпшення управління державними фінансами регіонів через фінансування проведення автоматизації та інформатизації процесу формування та втрачання коштів з Державного бюджету, застосування сучасних інформаційних технологій;

3) підвищення ефективності державних видатків з бюджетів регіонів через збільшення обсягу бюджетних інвестицій у проекти, пов'язані із втіленням ідей сталого розвитку на регіональному рівні, скорочення видатків, що не відносяться до бюджету розвитку (проведення оптимізації бюджетних витрат, обсяг яких є завищеним);

4) зростання доходів місцевих бюджетів через закріплення за місцевими бюджетами екологічних податків, податку з доходів фізичних осіб, плати за землю у повному обсязі, введення нових місцевих податків, що забезпечують місцеві соціальні, економічні та екологічні потреби (закріплення за місцевими органами влади нових повноважень, пов'язаних із досягненням сталого розвитку регіону), зменшення обсягу офіційних трансфертів у структурі доходів місцевих бюджетів, зокрема, прямих соціально-орієнтованих трансфертів (натомість розширення трансфертів, спрямованих на реалізацію соціо-еколого-економічних проектів на території регіону) тощо.

Трансфертне стимулювання сталого розвитку повинне виконувати стабілізуючу функцію бюджетів різних рівнів і мати переважно активізуючий характер. Успішне фінансування через трансфертне стимулювання певного типу політики стимулювання сталого розвитку регіону сприятиме досягненню високого рівня сталого розвитку регіону. Трансфертне стимулювання сталого розвитку регіону важливе тим, що воно може застосовуватись до всіх без виключення регіонів України. Тобто, трансфертне стимулювання буде актуальним для регіонів від першої до дев'ятої групи включно.

Основним недоліком сучасного трансфертного фінансування певних програм соціального, економічного чи екологічного характеру є невмотивованість розподілу певної суми, що виділяється з бюджету певного рівня. Вирішенням цієї проблеми займались ряд вітчизняних вчених, пропонуючи застосування стимулюючого регіонального трансферту, обсягу субсидії для забезпечення екологічної безпеки з державного бюджету для певного регіону та стимулюючого бюджету регіону. Зокрема, для розрахунку стимулюючого трансферту Герасимчук З.В. та Галушак В. Л. пропонували враховувати наступні показники: необхідний регіональний трансферту (розраховується на основі оцінки важливості одиниці, спрямованої у стимулювання розвитку регіону, коштів бюджету розвитку регіонів, та суми валової доданої вартості, що створюється у кожному регіоні), а також місця регіону у рейтингу за інтегральною оцінкою його економічного розвитку [3]. Стимулюючий бюджет за

регіонами пропонується Вахович І. М. розраховувати з врахуванням загального бюджету регіону, загальної кількості регіонів, кількості регіонів, які необхідно стимулювати, рейтингу регіону за інтегральною оцінкою фінансового забезпечення сталого розвитку та коефіцієнту значимості стимулюючого бюджету розвитку для певного типу регіонів [1]. Як бачимо, практично кожен підхід враховував бюджет регіону або Державний бюджет при розподілі коштів при здійсненні заходів стимулюючого характеру.

З огляду на те, що трансфертне стимулювання здійснюється з Державного бюджету та бюджету регіону, необхідно враховувати наступні особливості:

- яким чином розподілити кошти з Державного бюджету та бюджету регіонів на фінансування соціальних, екологічних та економічних потреб;
- розробити алгоритм розподілу коштів з бюджетів різних рівнів для задоволення соціальних, економічних та екологічних потреб регіону.

Фінансування політики стимулювання сталого розвитку регіону в рамках трансфертного стимулювання повинне здійснюватись за двома напрямками. Перший напрямок передбачає формування та надання з Державного бюджету стимулюючого асигнування, спрямованого на вирішення існуючих проблем у регіоні у соціальній, економічній та екологічній сфері, об'єднаних спільною метою – досягнення сталого розвитку регіону.

Інституційне стимулювання сталого розвитку регіону пов'язане із побудовою ефективної дозвільної системи функціонування суб'єктів господарювання на території регіонів, спрямованої на досягнення сталого розвитку регіону. Власне зміст фінансового забезпечення інституційного стимулювання сталого розвитку регіону полягає у фінансуванні створення інституцій, направлених на забезпечення сталого розвитку регіону, а також підтримку системи адміністрування, пов'язаного із наданням дозволів на створення суб'єктів господарювання. Інституційне стимулювання сталого розвитку регіону повинне бути забезпечене фінансовими надходженнями від усіх видів суб'єктів господарювання, що дозволить вибудувати ефективну систему дозволів на здійснення підприємницької діяльності, зокрема, екологічної підприємницької діяльності.

Інституційне стимулювання повинне бути направлене на реалізацію наступних завдань:

- різні фінансові форми підтримки підприємств, що започатковують свою господарську діяльність на території регіонів;
- фінансова підтримка з боку державних та регіональних органів влади виробників екологічночистих продуктів через державні програми;
- фінансове сприяння збільшення центрів та лабораторій на території регіонів, що з'ясовують якість продуктів харчування тощо.

В Положенні (Стандарті) бухгалтерського обліку 13 “Фінансові інструменти”, затверджене наказом Мінфіну України від 30.11.2001 р. №559 та зареєстрованому в Мін'юсті України 19.12.2001 р. за №1050/6241, чинному з 01.01.2002 р. фінансові інструменти трактуються як контракти, які одночасно призводять до виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу в іншого.

У фінансовому інжинірингу використовуються як грошові, так і фінансові інструменти. Фінансовими інструментами будемо вважати такі, що передбачають отримання доходу та можуть існувати у вигляді контрактів або цінних паперів.

Над питанням систематизації інструментів фінансового інжинірингу працювали такі вчені як Бансал В.К., Галанов В.А., Дженкінсон Н., Едвардес У., Маршалл Дж.Ф., Фіннерті Дж.Д., Салі Н. Нефтці, Янпар А. [6;8;11;16;17], а також українські вчені Карпенко Г.В., Примостка Л.О., Фещенко В.М., Сохацька О.М. та ін. [7;14].

Фінансові та грошові інструменти з'явилися в процесі тривалої еволюції стихійного розвитку ринкових відносин як результат колективної творчості учасників ринку, в першу чергу представників нової професії – фінансових інженерів. Особливого розвитку ця творчість досягла у 90-х рр. минулого століття. Як уже зазначалось у попередніх розділах, цьому процесу сприяли:

інфляція, криза традиційних інститутів та міжнародних угод, індустріалізація країн, що розвиваються (Китай, Індія), підвищення швидкості отримання та обробки інформації тощо. Сьогодні фінансові інженери у своєму розпорядженні мають широкий арсенал інструментів, який постійно поновлюється.

Член Асоціації фінансових інженерів, Дж. Фіннерті, систематизував всі наявні фінансові інструменти (їх уже в 90-х рр. ХХ ст. налічувалося більше ста і ця кількість постійно зростає). Він вперше класифікував фінансові інструменти за потребами їх користувачів, виділивши власне інструменти споживчого типу (цінні папери, як традиційні, так і абсолютно нові, типу одноіпотечних акцій з коригованою ставкою та облігацій із змінною відсотковою ставкою), фінансові процеси (дисконтний брокер, термінал на місці продаж, Internet-трейдинг) та фінансові стратегії і рішення (свопи акцій, проектне фінансування тощо) [16].

Список Фіннерті: Фінансові стратегії та рішення. До них можна віднести: більш ефективні стратегії “відгуку” капіталу; свопи акцій/ борг; купівля права на отримання привілейованого дивіденду; структуризація викупу з використанням важеля; проектне фінансування / оренда / фінансова структура, забезпечена активами; обміни боргу на борг; фактичне анулювання старої позики; хеджування “захоплення” дивідендів; реструктуризація корпорації.

Список Фіннерті: Фінансові інструменти споживчого типу. До них можна віднести: брокерські рахунки управління готівкою; фонди муніципальних облігацій; ощадний сертифікат для всіх; рахунок “доступу” до власного капіталу; дебетова картка; ф’ючерс “на навчання”; іпотека зі змінною коригуючою ставкою; взаємні фонди грошового ринку; рахунки грошового ринку; “нау”-рахунки; депозитні сертифікати “бик” / “ведмідь”; індивідуальні пенсійні рахунки / рахунки; страхування життя (універсальне або з “плаваючою” ставкою); конвертовані заставні або позика з опціоном скорочення.

Список Фіннерті: Фінансові процеси. До них можна віднести: дисконтне брокерство; термінал на місці продажу; електронні платежі / автоматизовані клірингові палати; публічний продаж цінних паперів; автоматичні касові машини; електронна торгівля цінними паперами; система “чїпси” (розрахунок того ж дня); управління готівкою / рахунки “СВП”.

Інноваційні фінансові інструменти – це модернізовані або нові фінансові товари та послуги, які передбачають як несподіване застосування відомих ідей, об’єднання існуючих технологій, так і справжні і якісні зміни, які призводять до появи революційних управлінських технологій.

Висновки. В результаті проведеного дослідження встановлено, що фінансове забезпечення стимулювання сталого розвитку регіону є лише складовою частиною механізму стимулювання сталого розвитку регіональної СЕЕ системи. Для того, щоб з’ясувати всі аспекти механізму стимулювання сталого розвитку, необхідно розглянути систему інструментів стимулювання сталого розвитку та визначити джерела залучення коштів для проведення ефективної політики стимулювання сталого розвитку регіону.

Фінансовий інжиніринг передбачає створення (конструювання) нових фінансових продуктів (інновацій), надання нових фінансових послуг; використовує цінні папери та фінансові інструменти у вигляді контрактів для створення їх гібридних та синтетичних комбінацій; застосовується для управління ризиками, ліквідністю та доходністю; перерозподілу грошових ресурсів та інформації, передбачає вироблення схем оптимізації фінансової в цілому та податкової зокрема, виробничої та маркетингової діяльності із врахуванням законодавчих та ринкових недосконалостей.

Список використаних джерел:

- 1.Вахович І. М. Фінансова політика сталого розвитку регіону: методологія формування та механізми реалізації: Монографія / І. М. Вахович – Луцьк: Надстир’я, 2007. – 496 с.
- 2.Вахович І.М., Поліщук В.Г. Фінансовий менеджмент та фінансовий інжиніринг бізнес-процесів: магістерський курс: навчальний посібник в 2-х т. – 2-ге вид. – Т.2. Поліщук В.Г. Фінансовий інжиніринг бізнес-процесів. – Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня “Волиньполіграф”™, 2014. – 380 с.
- 3.Герасимчук З.В. Політика розвитку проблемних регіонів: методологічні засади формування та реалізації: Монографія. / Герасимчук З. В., Галушак В. Л. – Луцьк: Надстир’я, 2006. – 248 с.
- 4.Герасимчук З.В. Регіональна політика сталого розвитку: теорія, методологія, практика: Монографія / З. В. Герасимчук – Луцьк: Надстир’я, 2008. – 528 с.

5. Герасимчук З.В. Стимулювання сталого розвитку регіону: теорія, методологія, практика: Монографія / Герасимчук З.В., Поліщук В.Г. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2011. – 516 с.
6. Jenkinson Nigel. Financial Innovation: What Have We Learnt? / Jenkinson Nigel, Penalver Adrian, Vause Nicholas // Bank of England Quarterly Bulletin No. 2008 Q3.
7. Інструменти та установи фінансового ринку. Енциклопедичний довідник / за ред. В.В. Фещенка. Укладачі: Фещенко В.В. (керівник проекту), Фещенко В.М., Мунтян В.І., Романченко О.В., Новошинська Л.В. – К.: Українське агентство фінансового розвитку, 2007. – 504 с.
8. Маршалл Дж.Ф., Бансал В.К. Финансовая инженерия: Полное руководство по финансовым нововведениям: Пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1998. – 784 с.
9. Податковий кодекс України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
10. Приходченко А. А. Стратегія сталого розвитку: Навч. посіб. / А. А. Приходченко, В. І. Вовк, Н. І. Заїка. – Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2008. – 412 с.: іл.
11. Salih N. Neftci. Principles of financial engineering. Second edition. – London: Elsevier Inc, 2008. – 678 p.
12. Сталій розвиток та екологічна безпека суспільства в економічних трансформаціях / [Андреева Н.М., Бараннік В.О., Белашов Є.В. та ін.]; За науковою редакцією д.е.н., проф. Хлобистова Є.В. / РВПС України НАН України, ППРЕД НАН України, СусДУ, ЛНТУ, НДІ СРП. – Сімферополь: ПП “Підприємство “Фенікс”, 2010. – 582с.
13. Стратегічні вектори регіональних трансформаційних зрушень: монографія / Т.П. Галушкіна, В.Є. Реутов, Л.М. Качаровська; [за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.П. Галушкіної]. – Сімферополь: ПП “Підприємство Фенікс”, 2009. – 320 с.
14. Фінансовий інжиніринг: Навчальний посібник / За ред. О.М. Сохацької. – К.: Кондор, 2011. – 660 с.
15. Фінансове забезпечення сталого розвитку регіонів України: міжбюджетні відносини та інноваційні інструменти стимулювання: Монографія; за науковою редакцією д.е.н., проф. Вахович І.М. – Луцьк: Волиньполіграф™, 2014. – 331 с.
16. Finnerty John D. Financial Engineering in Corporate Finance: An Overview / John D. Finnerty // Financial Management, Vol. 17, No. 4 (Winter, 1988), pp. 14-33.
17. Yanpar Atila. A New Approach to Derivatives: Financial Engineering with Islamic Rules / Yanpar Atila // Conference on Financial Engineering, Izmir University of Economics, 20-21 October 2011, Izmir, Turkey. – Sermaye Piyasasi Dergisi, Vol.10, No. 2, 2012, pp. 168-179.

Mechanisms to encourage of sustainable development of the region involves the application financial methods of incentives of sustainable development. Financial methods of stimulation is a way of stimulating effect of financial relations on sustainable development of the region.

The main financial mechanism by promoting sustainable development of the region can be considered as financial support policies to encourage of sustainable development.

Financial incentives of sustainable development of the region should include funding for the following major components, stimulating sustainable development as tax, investment and innovation, transfer and institutional incentives of sustainable development. Consider the content of the financial provision of incentives aimed at achieving of sustainable development in the region, with isolated areas.

The main parts of the financial security policies to encourage of sustainable development of the region within the finance businesses include: finance social institutions operating in the region (assets owned entities in the region that are not engaged in commercial activities), finance commercial enterprises of all ownership, operating in the region (the funds all entities operating in the region, and its activities are aimed at keeping profit) finance public institutions and charitable funds operating in the region (deposits of legal entities engaged in social activities). Public finance in the region should include: the consolidated budget of the region, state and regional loan the funds state funds operating in the region.

The object is incentives sustainable development of regional socio-ecological-economic systems. Before achieve of sustainable development in the region, the system must reach a state of balance, harmony, balance, stability, competitiveness and security. Measure achieve dynamic equilibrium will be determined by a set of attributes. Each of the signs will limit output or failure to which the system will mean failure to achieve sustainable development. However, it remains unclear incentives regional socio-ecological-economic system through the mechanism of internal motivation to regional self-system in order to achieve of sustainable development.

Financial engineering involves the creation (design) of new financial products (innovation), provide new financial services; using securities and financial instruments in the form of contracts for the creation of hybrid and synthetic combinations; used for risk management, liquidity and yield; redistribution of financial resources and information, provides production optimization schemes in general financial and taxation in particular, production and marketing activities, taking into account legal and market imperfections.

Innovative financial instruments are new financial products and services that provide a sudden application of known ideas, combining existing technologies and real and qualitative changes that lead to the emergence of revolutionary management techniques.

Financial instruments are treated as contracts that simultaneously give rise to (increase) in financial asset of one enterprise and a financial liability or equity instrument in another.

J. Finnerty systematized all the financial instruments and financial instruments classified by the needs of their users, selecting proper tools consumer type (securities, both traditional and brand new type of shares odnoipotechnyh corrected rate bonds and variable rate), financial processes (discount broker terminal at point of sale, Internet-trading) and financial strategies and solutions (swaps, equity, project finance, etc.).